

ชลอ รอดลอย ๒๕๕๕: ศัพท์เกษตร : การศึกษาศัพท์เรื่องข้าว และศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับข้าว สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ถึง พ.ศ. ๒๕๕๐ ปรินญาปรัชญาดุสิตบัณฑิต (ภาษาไทย) สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ไฉ่ศักดิ์ กิ่งคำ, Ph.D. ๒๗๑ หน้า

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาพัฒนาการคำศัพท์เกษตรเรื่องข้าวของประเทศไทย ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๓๕ จนถึงปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ ๒) เพื่อศึกษากลุ่มคำศัพท์ ประเภทของคำศัพท์เกษตรเรื่องข้าวไทย และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้าวไทย จากหนังสือราชกิจจานุเบกษา ตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. ๒๔๓๕) จนถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พุทธศักราช ๒๕๕๐ และ ๓) เพื่อศึกษาหลักการและการสร้างคำศัพท์เกษตรเรื่องข้าวและเรื่องภาษาไทยเกี่ยวกับเรื่องข้าวไทย

ประชากรได้แก่ หนังสือราชกิจจานุเบกษา ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ (พ.ศ. ๒๔๓๕) จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มีจำนวน ๑,๕๐๐ ฉบับ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงได้จำนวน ๑,๐๐๐ ฉบับ เลือกเฉพาะข้าวไทย ในพระราชพิธีที่ขมขลจรตพระนั่งคัลแรกนาขวัญ และภาษาไทยโดยเฉพาะเรื่องข้าว ในงานกสิกรรมแลพานิชการ ครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ (ร.ศ. ๑๒๙ และ ร.ศ. ๑๓๐)

ผลการวิจัยพบดังต่อไปนี้ การศึกษาด้านพัฒนาการคำศัพท์เกษตรเรื่องข้าวของประเทศไทย จำนวน ๑๕ คำ พบว่ามีการเปลี่ยนแปลง ๔ ชนิด ดังนี้ เปลี่ยนเสียงสระ เปลี่ยนพยัญชนะ เปลี่ยนความหมาย และมีการใช้เหมือนกัน ทั้งภาษาบาลีและภาษาไทย ส่วนผลการศึกษาด้านกลุ่มคำศัพท์ ประเภทของคำศัพท์เกษตรเรื่องข้าวไทยและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้าวไทย พบว่ามีกลุ่มคำศัพท์เกษตร ๔ กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มอัญพิช กลุ่มอุปกรณ์การไถนา กลุ่มดิน และกลุ่มทั่ว ๆ ไป และมีคำศัพท์เกษตรประเภทคำประสม ๙ ประเภท ดังนี้ นาม + นาม = นาม, นาม + กริยา = นาม, กริยา + นาม = กริยา, กริยา + กริยา = กริยา, นาม + วิเศษณ์ = วิเศษณ์, วิเศษณ์ + นาม = วิเศษณ์, นาม + นาม + นาม = นาม, นาม + กริยา + นาม = กริยา, และนาม + นาม + วิเศษณ์ = นาม ส่วนผลการศึกษาด้านหลักการและการสร้างคำศัพท์เกษตรเรื่องข้าวและเรื่องภาษาไทยเกี่ยวกับเรื่องข้าวไทย พบว่ามีการสร้างคำศัพท์เกษตร ๑๓ หลักการ ดังนี้ การสร้างคำซ้อนเพื่อความหมาย การสร้างคำซ้อนเพื่อเสียง การสร้างคำซ้ำเพื่อแสดงความหมายทางไวยากรณ์เป็นพหูพจน์ การสร้างคำซ้ำเพื่อเพิ่มน้ำหนักความหมายของคำ การสร้างคำซ้ำเพื่อลดน้ำหนักความหมายของคำออกเป็นส่วน การสร้างคำซ้ำเพื่อบอกความหมายเป็นเชิงคาดคะเนหรือประมาณไม่แน่นอน การสร้างคำซ้ำเป็นสำนวน การสร้างคำสมาสภาษาไทยที่มาจากภาษาบาลีสมาสกับคำภาษาไทยที่มาจากภาษาสันสกฤต การสร้างคำสมาสภาษาไทยที่มาจากภาษาสันสกฤตสมาสกับคำภาษาไทยที่มาจากภาษาบาลี การสร้างคำสมาสภาษาไทยที่มาจากภาษาสันสกฤตสมาสกับคำภาษาไทยที่มาจากภาษาสันสกฤต การสร้างคำสมาสภาษาไทยที่มาจากภาษาสันสกฤตสมาสกับคำภาษาไทยที่มาจากภาษาบาลี การสร้างคำสนธิแบบสระสนธิ และการสร้างคำสนธิแบบนฤคหิตสนธิ นอกจากนี้ยังพบว่ามีความหมายของคำศัพท์ ๓ ประเภท ดังนี้ ความหมายปรนัยหรือความหมายนัยตรง ความหมายเชิงอุปมาหรือความหมายโดยนัย และความหมายตามบริบท

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก